

XV Olympia Helsinki r.y.

Arkiston rajavuodet 1947 – 1956

Kansainvälinen Olympiakomitea myönsi 17.6.1947 Helsingille vuoden 1952 kesäolympialaisten isännyyden. Helsingin apulaiskaupunginjohtaja Erik von Frenckellin panos oli ratkaiseva kisojen saamisessa Helsinkiin. Helsingillä oli jo kisapaikat lähes valmiina, koska sen oli määrä isännöidä vuoden 1940 Olympiakisoja, jotka sitten peruutettiin levottoman maailmantilanteen takia.

Suomen viestijuoksujoukkue. Sanomalehtiosasto Uc:8.

Kisat pidettiin Helsingissä 19.7. – 3.8.1952, paitsi nykyaikainen 5-ottelu, joka kilpailtiin Hämeenlinnan Ahvenistossa. Kisoissa oli mukana 69 maata. Neuvostoliitto oli mukana ensimmäistä kertaa.

Kisojen järjestäjäksi perustettiin rekisteröity yhdistys, XV Olympia Helsinki ry, joka merkittiin yhdistysrekisteriin 6.11.1947. Yhdistys purettiin kisojen jälkeen 14.5.1956. Olympiainstituution tuottamat asiakirjat siirrettiin Helsingin kaupunginarkistoon, elokuvat ja valokuvafilmit Suomen urheilumuseosäätiölle ja olympiamitalit ja soihtuviestiplaketit Suomen Olympiayhdistys ry:lle.

Yhdistyksen ylin elin oli järjestelytoimikunta, jonka puheenjohtajana toimi Erik von Frenckell. Järjestelytoimikunnan välittömässä alaisuudessa toimi rakennustöistä vastannut Olympiarakennustoimisto. Se toimi yhdessä Helsingin kaupungin asettaman Helsingin Olympiakisojen urheilulaitoskomitean kanssa. Olympiakisojen johtaja A. E. Martola johti vuodesta 1950 neljää jaostoa ja keskuskansliaa, joiden alla toimi lukuisia osastoja ja toimistoja. Neuvoa-antavina eliminä toimi lukuisia määrä toimikuntia, mukaan lukien lajikelipailuja järjestävät olympiatoimikunnat.

Helsingin kaupunginarkistossa organisaation kukin yksikkö muodostaa oman arkistonsa. Alla olevan listan kukin otsikko vastaa yhtä arkistoa (organisaation kaikilla osilla ei arkistoa):

- **XV Olympia Helsinki**
- **Järjestelytoimikunta**
 - Olympiarakennustoimisto (suoraan järjestelytoimikunnan alainen)
- **Urheilujaosto**
 - Urheiluosasto
 - Ohjelmatoimisto
 - Harjoittelutoimisto
 - Olympiakyläosasto
 - Taideosasto
 - Taidenäyttely- ja taide-esitystoimisto
 - Taidehankinta- ja soituviestitoimisto
 - Komendantuuriosasto
- **Sanomalehti- ja tiedotusjaosto**
 - Sanomalehtiosasto
 - Valo- ja elokuvatoimisto
- **Keskuskanslia**
 - (Kansliaosasto, ei arkistoa)
 - Keskustoimisto
 - Tilitoimisto
 - Henkilötoimisto
 - Käännöstoimisto
 - Pääsylippuosasto
 - Kotimaan pääsylipputoimisto
 - Ulkomaan pääsylipputoimisto
 - Pääsylipputoimiston lähettäjä
 - Kunnia- ja kutsuvieraiden pääsylippujen jakelutoimisto
 - Vastaanotto- ja yleisöpalveluosasto
 - Opastustoimisto
 - Viihdytystoimisto
- **Huoltojaosto**
 - (Hankinta- ja myyntiosasto, ei arkistoa)
 - Hankintatoimisto
 - Myyntitoimisto
 - Liikenne- ja järjestysosasto
 - Ulkomaanliikennetoimisto
 - Kaupunkiliikennetoimisto
 - Maaseutuliikennetoimisto
 - Järjestystoimisto
 - Olympiamatkat 1952
 - Majoitustoimisto
 - Muonitustoimisto
 - Lääkintätoimisto
- **Kaiutinlaitejaosto**
- Arkistos sihteeri

Järjestelytoimikunta julkaisi kisojen järjestämisestä kertovan kirjan "XV Olympiakisat Helsingissä 1952", joka keskittyy itse urheiluun. XV Olympia Helsinki ry:n arkistoissa urheilu käsittää vain pienen osan. Pääosin aineisto koskee kisojen käytännön järjestämistä, kuten rakentamista, ruokahuoltoa, tiedottamista, pääsylippujen myyntiä sekä majoituksen ja liikenneyhteyksien järjestämistä. Järjestelytoimikunnan palkkalistoilla oli kisojen aikana 654 kuukausipalkkalaista ja 2903 tuntipalkkalaista. Vapaaehtoisia työntekijöitä oli useita tuhansia, niiden joukossa Olympianuoret ja puolustusvoimien henkilöstöä.

Yhdistyksen toimintakertomuksessa v. 1949 todettiin: "Itse kilpailujen järjestäminen ei huoleta, koska kunkin urheilulajin kilpailujen järjestäminen kuuluu kyseisen lajin urheiluliitolle. Kisojen onnistuneisuuden ratkaisee kisayleisön majoitus, muonitus ja muu huolto. Majoituskysymyksessä järjestelytoimikunta joutuu jännittämään voimansa äärimilleen. Päänvaivaa tuottavat erityisesti loisto-oloihin tottuneet ulkomaalaiset turistit. Tyytyvätkö turistit siihen, mitä voimme vähäisin edellytyksin tarjota?"

Kunniakirja olympianuorelle osallistumisesta. XV Olympia Helsinki ry Da:6

Arkistoluetteloita voi selata Helsingin kaupunginarkiston Sinetti-arkistotietokannassa osoitteessa www.sinettiarkisto.fi. Hakusana "XV Olympia Helsinki" tuo esiin kaikki siihen kuuluvat arkistot.

Helsingin kaupunki
Tietokeskus

🏠
} HAKU
} SELAUS
} ARKISTONMUODOSTUS
} HALLINTA

Arkisto » Haku » Hakutulokset

Hakutulokset: 148 kpl
📄 Ruudukkonäkymä
🔍 Rajaa hakutulosta (5)

▲ Nimeke	📅 Rajavuodet	🌟 Relevanssi
XV Olympia Helsinki 1952 r.y.	1947 - 1956	★★★★★
XV Olympia Helsinki 1952 r.y. Arkistosihteeri	1953 - 1954	★★★★★
XV Olympia Helsinki 1952 r.y. Hankintatoimisto	1949 - 1954	★★★★★
XV Olympia Helsinki 1952 r.y. Harjoittelutoimisto	1952 - 1952	★★★★★
XV Olympia Helsinki 1952 r.y. Henkilötoimisto	1947 - 1952	★★★★★

Ruskea kansio-symboli nimen edessä tarkoittaa arkistomuodostajaa. Kun klikkaa pientä nuolta otsikkorivillä symbolin kohdalla, kaikki arkistonmuodostajat näkyvät ylimpänä hakutuloksessa.

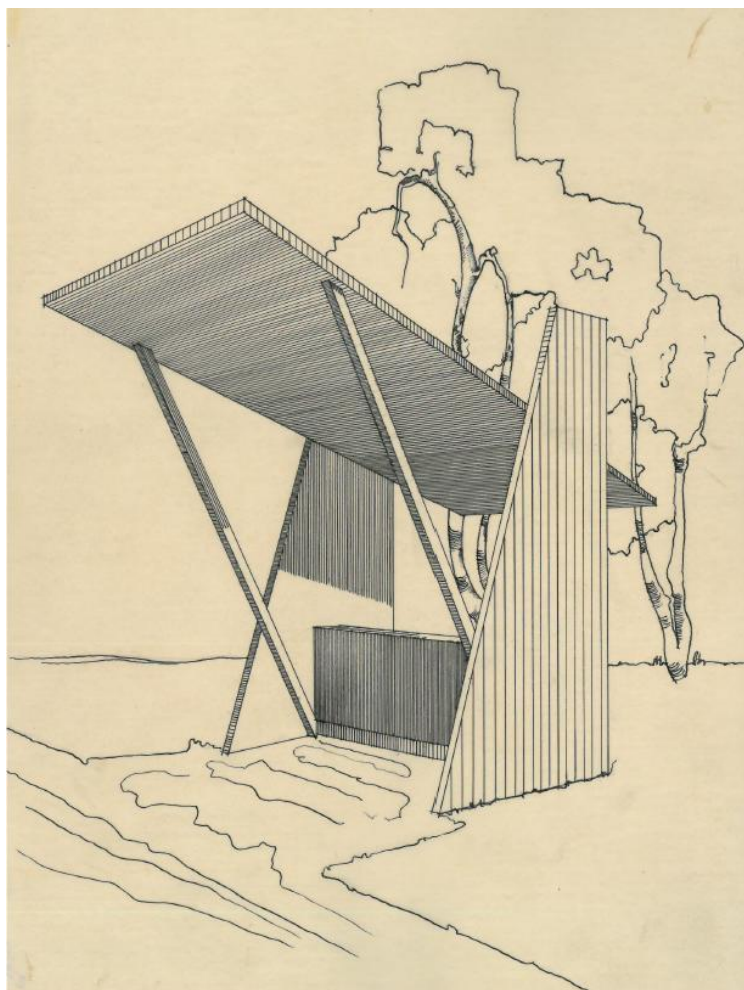
Järjestelytoimikunnan ja keskuskanslian arkistoista saa tietoa ylätason päätöksistä ja toiminnan suurista linjoista. Toimintakertomukset ja pöytäkirjat kertovat tehdyistä päätöksistä ja ovat hyvä lähtökohta hahmottaa organisaatioiden tehtäviä. Taustoitusta saa sanomalehtileikkeistä. Henkilötiedot löytyvät kaikista urheilijoista, työntekijöistä, lehtimiehistä ja majoitetuista. Hankinnoista säilynyt yksityiskohtainen tieto luo hyvää ajankuvaa. Joitakin valokuvia on kisoja edeltävältä ajalta, mutta ei itse kisoista.

XV Olympia Helsinki 1952 ry:n arkistossa on aineistoa paitsi urheilusta, myös ajan rakentamisesta, tekniikasta, sisustamisesta, taidekilpailuista, ruokakulttuurista ja turismista.

Arkistoluetteloita kannattaa silmäillä useampia, sillä johonkin aiheeseen liittyviä tietoja on useiden eri organisaatioiden alla. Esimerkiksi ruokahuollosta löytyy tietoa paitsi muonitustoimiston arkistosta, myös olympiarakennustoimiston rakennuspiirustuksista, olympiakyläosastosta, sanomalehtiosaston valokuvista, henkilötoimiston henkilökortistosta, majoitustoimiston kirjeistöstä ja jostain monista sanomalehtileikekokoelmista.

Aineistoa ei ole digitoitu.

*Myyntikioskin suunnitelma vuodelta 1951, arkkitehti Helge Forss.
Olympiarakennustoimisto Id:3.*

Liittyvät aineistot

Helsingin kaupunginarkisto

Helsingin poliisilaitos: Olympiamatkustajakortisto.

XII Olympia Helsinki 1940 ry.

Helsinki 2006 -olympiahakemus

Kertomukset Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta 1947 – 1956.

Suomen Urheilumuseo

Kuvia Helsingin olympialaisista 1952

Helsingin olympiakisojen 1952 esinetietokanta

Soihtuviesti 52 -valokuvat

Helsingin kaupunginmuseon kuva-arkisto

Valokuvat olympialaisista ja urheilupaikoista

YLE Elävä arkisto

Helsingin olympialaiset 1952. <http://yle.fi/aihe/kategoria/elava-arkisto/helsingin-olympialaiset-1952>

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY: Olympiarakennukset. www.rky.fi

Helsingin liikuntapaikkoja ja -rakennuksia. Helsingin kaupungin liikuntavirasto, 2005.

Helsingin olympiakisat 1952. Toim. Karikoski et al. Kivi 1953.

Kolkka, Sulo: XV Olympiakisat Helsingissä 1952. Järjestelytoimikunnan virallinen kertomus. WSOY 1955.

Olamo, Jussi: Kylmä sota kohtaa olympialaisen idealismin : Neuvostoliiton, Saksan ja Kiinan osallistuminen Helsingin olympialaisiin 1952. Helsingin yliopisto, 2002.

Olympiakaupunki Helsinki 1952. Memoria 7. Helsingin kaupunginmuseo, 1992.

Mämmelä, Terttu: Tuli Olympiasta. Helsingin olympiakisojen 1952 soihdut ja soihtuviesti. Suomen Urheilumuseosäätiön tutkimuksia 1, 2012.

Sporting Cities. www.sportingcities.org

Wickström, Mika: Helsinki 1952. Suomen Urheilumuseosäätiön julkaisuja n:o 2, 2002.

Maantiepyöräilyn kilpailureitti. Olympiara-kennus-toimisto la:14.